

O JEDNOM Z DELEGÁTŮ SJEZDU STRANY

Muž prý má dost času na vzpomínání až někdy kolem šedesátky. A tak odpustte, že jsem se pokoušel přimět Josefa Čápa, aby mi o sobě něco pověděl už ve svých pětácti letech; je totiž jedním z delegátů liberecké krajské organizace KSČ na XI. sjezd strany a to, jistě uznáte, je důvod podívat se na uplynulá léta.

Ale nepřejte si, abych vám ukázal, co v zápisníku zůstalo po rozhovoru s ním. Tři věty: Narodil se jako synek chudého domkáře ve Ctětíně na Českomoravské vysočině, později bydlel v nedalekém Srní. Vyučil se zámečnickem, potom pracoval v kamenolomu. Nyní žije ve Svoru na okrese Nový Bor a pracuje jako údržbář v Severočeských sklárnách...

Kdyby bylo záleželo jen na Josefu Čápo, asi bych se o něm opravdu víc nedověděl. Ne náhodou ho však v okrese zná mnoho soudruhů a ti vám budou vyprávět:

Představte si pohraniční okres v květnu roku 1946. To je rok, kdy se Čápo nastěhovali do Svoru. Někdo si asi myslí – to už že bylo hej! Skončil odsun, začínal normální život nových osídlenců. Ovšem – chyběly jim zkušenosti celých generací sklářů, které nelze získat ze dne na den. Úkol zněl nesmlouvavě: Obnovit život v osvozeném pohraničí, uvést do chodu všechny průmysl, obdělávat všechny pozemky!

Právě šestačtyřicátý rok, kdy Josef Čáp přichází do Svoru, je doba, kdy už se začíná oddělovat zrno od plev, kdy se naplno začíná rozvíjet i politický život.

Sotva se rozhlédl po svém stavení, zamířil s. Čáp rovnou do místní organizace KSČ. Stranu znal už z minulých republik jako mladý dělník ze stávků kamenolomů. A byl jedním ze zakladatelů místní organizace strany v Srní hned v revolučních dnech, než byl povolán do obnovované československé armády. Ti ze soudruhů, kteří do Svoru přišli již dříve, zakrátko poznali Čestnou a nezištnou povahu soudruha Čápa: zvolili ho do výboru místní organizace, strana ho pověřuje prací v národním výboru, dlouhá léta stál v čele stranické organizace v závodě, je spoluvůdcem závodní jednotky lidové milice. V posledních pěti letech je členem byra okresního výboru strany v Novém Boru a letos byl zvolen do krajského výboru strany v Liberci.

Slušelo by se nyní napsat o tom, jak si soudruh Čáp vede v závodě. Josef Čáp byl v minulém roce vyhodnocen jako nejlepší pracovník!

A teď už k té jeho veliké lásce – k Jednotnému zemědělskému družstvu ve Svoru. „Fabrika a družstvo ve Svoru žijí společným dechem“, řekli mi soudruzi z okresního výboru strany v Novém Boru, „a komunisté Šmíd, Knížek, Brejšek i Josef Čáp uduvají tomuto dechu tempo.“ Především zásluhou dělníků ze sklárny stojí dnes družstevní kravin a vepřin a hlavně jejich přičiněním nezůstává na družstevních polích nesklizená úroda a na loukách loňské seno. Sklidit seno ze 30 hektarů luk a pastvin na stráních, kam nelze zajet traktorem, to už je pro dělníky sklárny po několik let nepsaným závazkem. Však si i okres pochvaluje, že do Svoru už několik let nemusí poslat žádné brigády.

Ale když už o láskách Josefa Čápa, pak tedy i o těch, se kterými se nesvětuje, ale které pozornému oku soudruhů neujdou: rodina a knihy. Budete-li mít štěstí a přijdete právě v den, kdy mu vyšel volný večer, pak ho jistě najdete s manžel-

KRESLIL O. ŠTEMBERA

kou a dvěma bystrými syny, z nichž starší studuje na jednatiletce a druhý se připravuje na průmyslovku; anebo ještě později – zahloubaného nad knížkou.

Takový je tedy Josef Čáp, dělník-funkcionář, nositel vyznamení „Za zásluhy – 10 let Lidových milic“, jeden z delegátů XI. sjezdu Komunistické strany Československa.

JAROSLAV VITÁČEK

OSUDY DOBRÉHO VOJÁKA ŠVEJKA VE SVĚTOVÉ VÁLCE

Podle Jaroslava Haška vypravuje a ilustruje Jos. Lada

1. Baloun, Švejk, Chodounský a Vaněk dostali rozkaz vyrazit hned na Liskowiec a obstarat tam noclehy pro kumpanii. „Kamarádi!“ řekl tiše Baloun, „voni nás vobětovali.“ – „Tak jdi napřed a chraň nás svým tělem“, řekl Švejk. „Až budeš střelenej, tak nám to voznam, abychom včas udělali nieder. Každý voják musí být rád, když po něm nepřátelský voják střelí, protože se tím nepříteli tenčeji zásoby munice.“ – „Když já mám doma hospodářství“, vzdychl Baloun těžce. „Vykášli se na hospodářství“, radil mu Švejk, „raději padni za císaře pána, jak tě to na vojně učili.“

2. „Kdyby nás aspoň nakrmili“, vzdychal dál Baloun. „Já jsem si nedovedl vážit svého rodinného štěstí. Jednou jsem ji zřackoval, že udělala švestkové knedlíky s mákem místo se syrečkem. Tenkrát se mi pořád zdálo, že mi ten mák leze do zubů, a teď si myslím, jen kdyby lez... Kolikrát vona se naplakala, když jsem chtěl, aby dávala víc marjánky do jitrnic a při tom jsem jí vždycky nějakou vrazil. Jednou jsem ji, chudáka, ztřískal za to, že mi nechtěla k večeři zaříznout krocana, že prej mi stačí kohoutek. Ba, kamarádi“, rozplakal se, „kdyby teď byla jitrnice bez marjánky.“

3. Ve vsi se rozštěkali všichni psi, což přinutilo výpravu se zastavit. „Něco podobného se nám stalo na manévrech u Táboru. Přitáhli jsme k jedné vesnici a psi začali hned dělat ohromnej rámus. Náš hejtman dal rozkaz, že žádný pes nesmí štěknout, nebo že bude utracenej. Já jsem si to splet a voznamil jsem starostovi obce, že každé majitel psa, kterej v noci zaštěká, bude utracenej. Starosta hned jel na hlavní štáb prosit za celou vesnici o milost. Tam ho vůbec nepustili, tak se vrátil domů, a než jsme přitáhli, vovážali psům kolem huby hadry, až se tři z nich vztekli.“

4. Sestupovali do vsi, když Švejk všechny ponaučil, že se psi bojí v noci vohýnku ze zapálené cigarety. Ukázalo se však, že psi štěkají z radosti, poněvadž si vzpomínali s láskou na procházející vojska, která jim vždy zanechala něco k snědku. Kde se vzali, tu se vzali kolem Švejka čtyři hafani, kteří jali se na něho přátelsky dorážet s ohony vyzdvíženými nahoru. Švejk je hladil, poplácával a mluvil s nimi ve tmě jako s dětmi: „Tak už jsme tady, přišli jsme se k vám vyhajinkovat, dáme vám kostičky, kůrčičky a ráno potom zas půjdeme dál na nepřítel.“

5. Když u první chalupy zabušili na dveře, ozval se zevnitř ječivý ženský hlas, který oznamoval, že muž je na vojně, děti že má nemocné na neštovice a Moskali že všechno zabrali. Teprve, když oznámili, že jsou „kvartýrmachři“, otevřely se dveře. Objevilo se, že zde vlastně bydlí starosta, který se marně snažil Švejkovi vysvětlit, že on nenapodoboval ten ženský hlas. Omlouval se, že je vesnice malinká, že se do ní ani jeden voják nevejde. Neříká vůbec kde spát a co jíst. Jako na důkaz toho zabušely ve chlévě krávy a bylo slyšet ječivý ženský hlas, který je okřikoval.

6. Starosta se oblekl a mluvil dál: „Půjdeme, páni dobrodinci, do Krosienky. Ves je veliká. A u nás? – Všichni, svrab, neštovice. Včera u nás tři chlapi žernali... Nejmilosrdnější bůh proklel Liskowiec...“ – „Dobrá“, řekl Švejk, děláje rukou mezinárodní znak věšení, „my tě tady pověsíme před chalupou, poněvadž je vojna a my máme rozkaz spát tady, a ne v nějaké Krosience. Ty nám, chlape, nebudeš měnit naše strategické plány. To vám byl, pánové, takovej případ...“ – „To nám povíte až potom, Švejuke“, přerušil Švejka Vaněk, „a teď alarm a kvartýry!“